

Industrija 5.0 združuje tehnologijo in človeško ustvarjalnost

Industrija 5.0 ni le naslednji korak digitalizacije in avtomatizacije, temveč popoln premik v načinu razmišljanja. Industrija 4.0 je temeljila na pametnih tovarnah in avtomatizaciji, Industrija 5.0 pa poudarja povezovanje ljudi in tehnologije. To pomeni, da stroji in umetna inteligenca prevzemajo rutinska opravila, medtem ko človek ostaja ključni vir ustvarjalnosti in odločanja. Za razliko od prejšnje faze, ki je poudarjala čim večjo avtomatizacijo, zdaj tehnologija dopolnjuje človeka in mu omogoča večjo učinkovitost, ne da bi izgubil svojo vlogo v procesu.

Industrija 5.0 je koncept, ki ga Evropska komisija prepoznava kot človeško usmerjeno, trajnostno in odpornejšo industrijo. Osredotoča se na sodelovanje med ljudmi in pametnimi tehnologijami, prilagajanje izdelkov potrebam posameznika, zeleno in krožno gospodarstvo ter odpornost podjetij na spremembe in krize.

Za slovenska mala podjetja in obrtnike to ni abstraktna prihodnost, temveč konkretna priložnost.

Priložnost: digitalna preobrazba v malih podjetjih - kje začeti in kaj se izplača?

Digitalna preobrazba danes ni več vprašanje izbire, temveč nuja. Medtem ko velika podjetja že vrsto let vlagajo v avtomatizacijo, umetno inteligenco in podatkovne platforme, se mala in srednje velika podjetja še vedno sprašujejo, kje in ali sploh začeti. Strah pred visokimi stroški, pomanjkanje znanja in nejasni rezultati pogosto zavirajo prve korake.

Prvi korak je razumevanje, kaj digitalna preobrazba sploh pomeni. To ni le uvedba nove programske opreme ali prisotnost na družbenih omrežjih. Gre za spremembo načina razmišljanja, procesov in poslovnih modelov. Za mala podjetja to lahko pomeni digitalizacijo administrativnih opravil (računi, zaloge, pogodbe), spletno prodajo ali uvedbo e-trgovine.

Drugi korak je postavitve ciljev, zakaj se sploh želi digitalno preobraziti. Morda zaradi izboljšanja učinkovitosti, boljše uporabniške izkušnje, večje prodaje, večje preglednosti poslovanja.

Pomembno je, da podjetnik ne skuša digitalizirati vsega naenkrat. Najbolje je začeti tam, kjer tehnologija prinese največjo dodano vrednost, pogosto pri ponavljajočih se procesih.

Naslednji korak je izbira digitalnega orodja, pri katerem velja pravilo manj je več. Bolje je imeti eno dobro uporabljeno orodje. Digitalna orodja so danes dostopnejša kot kdaj koli prej. MSP-ji lahko uporabljajo:

- brezplačne ali cenovno ugodne oblačne rešitve;
- računovodske rešitve v oblaku;
- marketinška orodja (Mailchimp, Meta Ads Manager, Canva).

Največja ovira pri digitalni preobrazbi niso tehnologije, temveč ljudje. Zaposleni potrebujejo čas in podporo, da razumejo, zakaj se stvari spreminjajo. Uvajanje sprememb mora spremljati interno izobraževanje, odprta komunikacija in vključevanje zaposlenih v proces odločanja. Pomembno je, da se podjetje uči iz izkušenj in upošteva, da kar deluje, ohrani, kar ne deluje, pa prilagodi.

Podjetje mora redno spremljati kazalnike uspeha, kot so prihranek časa, povečana prodaja, zmanjšanje stroškov in zadovoljstvo strank.

Podjetniška podpora

Če ne veste, kje začeti, se povežite z lokalnimi podpornimi institucijami. V Savinjski regiji ponujajo podjetniško podporo obrtne zbornice, gospodarske zbornice, razvojne agencije ter konzorcij Podporno okolje 2023-2025 - SPOT Svetovanje Savinjska, ki ga izvajamo ŠC Slovenske Konjice-Zreče, OOO Celje, OOO-ZZZG Žalec, RA Sotla, RA Savinja, RA Saša, SŠGZ Velenje, Inkubator Savinjske regije Celje in SAŠA inkubator Velenje.

V okviru projekta nudimo svetovanje in mentorsko podporo pri razvoju poslovnih idej, modelov in strategij rasti; svetovanje glede priprave poslovnega načrta, projektnih prijav in iskanju virov financiranja; izobraževanja in delavnice na področjih podjetništva, zakonodaje, digitalizacije, trženja, trajnostnega razvoja in družbenih inovacij; mreženje in povezovanje ter promocijo podjetništva ter spodbujanje sodelovanja in izmenjav dobrih praks.

Izobraževanja in usposabljanja

Različne izobraževalne in podobne inštitucije v regiji izvajajo brezplačna izobraževanja na najrazličnejše tematike s področja digitalizacije. Na primer Ljudska univerza Celje s partnerji Šolski center Slovenske Konjice - Zreče, Ljudska univerza Šentjur in Visoka šola za logistiko in management Rogaška Slatina v okviru projekta Temeljne kompetence 2023-2029 ponujajo programe digitalizacije, računalniškega opismenjevanja, učenja Excela in podobno.

Digitalna preobrazba zahteva vlaganja. Na voljo so evropska sredstva in nacionalni razpisi. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, SPIRIT Slovenija, SPS ter Ministrstvo za digitalno preobrazbo pogosto razpisujejo sredstva za podporo digitalne transformacije podjetij.

Začeti majhno, razmišljati strateško in vlagati v ljudi – to je recept za uspeh v digitalni dobi. Če razmišljate o digitalni preobrazbi je prvi korak jasen. Preverite svoje procese, poiščite digitalna orodja in izkoristite podporo lokalnih podpornih institucij.

Slovenske Konjice, 13. 10. 2025
Polona Klokočovnik,
SPOT Svetovanje Savinjska